

Міністерство освіти і науки України
Таврійський національний університет імені В.І. Вернадського
Навчально-науковий гуманітарний інститут
Кафедра медичної реабілітації, валеології та оздоровчих технологій в спорті

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор навчально-наукового
гуманітарного інституту

Сергій ГУБАРЄВ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 9. КЛІНІЧНИЙ РЕАБІЛІТАЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ ПРИ ХРОНІЧНИХ НЕСПЕЦИФІЧНИХ ЗАХВОРЮВАННЯХ СУЧАСНОСТІ

рівень вищої освіти Другий (магістерський)
галузь знань 22 Охорона здоров'я
спеціальність 227 Терапія та реабілітація
спеціалізація 227.01. Фізична терапія
освітньо-професійна програма «Фізична терапія, ерготерапія»
форма(и) здобуття освіти денна

Київ-2025 рік

Розробник силабусу	Тетяна ГАРНИК, доктор медичних наук, професор, кафедри медичної реабілітації, валеології та оздоровчих технологій в спорті
Розглянуто та схвалено	Протокол № 8 від 29 серпня 2024 року засідання кафедри фізичного виховання, спорту та здоров'я людини
Оновлено	Протокол № 2 від 02 квітня 2025 року засідання кафедри фізичного виховання, спорту та здоров'я людини Протокол №1 від 25.08 2025 кафедри медичної реабілітації, валеології та оздоровчих технологій в спорті
Гарант освітньої програми	Тетяна ГАРНИК, доктор медичних наук, професор, професор кафедри медичної реабілітації, валеології та оздоровчих технологій в спорті

№ з/п	1. Загальна інформація про навчальну дисципліну	
1.	Назва навчальної дисципліни, код в ОПП	Клінічний реабілітаційний менеджмент при хронічних неспецифічних захворюваннях сучасності, ОК 9
2.	Статус навчальної дисципліни	Обов'язкова
3.	Рік навчання, семестр у якому викладається дисципліна	2 рік, 3 семестр
4.	Обсяг навчальної дисципліни:	
	- кількість кредитів	6
	- загальна кількість годин	180
	<i>аудиторних за видами занять:</i> – лекції – семінарські заняття – практичні заняття – самостійна робота	14 14 20 132
5.	Вид підсумкового (семестрового) контролю	екзамен
6.	Інформація про консультації	Консультації відбуваються в форматах онлайн/офлайн.
7.	Мова викладання	українська
8.	Прізвище, ім'я, по батькові викладача (науковий ступінь, вчене звання, посада)	Тетяна ГАРНИК, доктор медичних наук, професор, професор кафедри фізичного виховання, спорту та здоров'я людини
9.	Контактна інформація викладача	kfv@tnu.edu.ua
10.	Посилання на силабус на веб-сайті Університету	

2. Опис навчальної дисципліни

<p>Анотація дисципліни</p>	<p>Навчальна дисципліна «Клінічний реабілітаційний менеджмент при хронічних неспецифічних захворюваннях сучасності» займає важливе місце в системі професійної підготовки фахівців зі спеціальності 227 «Фізична терапія, ерготерапія». Вона спрямована на формування компетентностей з організації, планування, ведення та моніторингу реабілітаційного процесу у пацієнтів із хронічними захворюваннями неінфекційної природи, що набули найбільшої поширеності у XXI столітті (захворювання опорно-рухового апарату, серцево-судинної системи, цукровий діабет, ожиріння, хронічний біль, респіраторні порушення тощо).</p> <p>Вивчення цієї дисципліни є необхідним для майбутнього фахівця, адже сучасна система охорони здоров'я робить акцент на управлінні хронічними станами, підвищенні якості життя, профілактиці ускладнень та вторинній профілактиці. Клінічний реабілітаційний менеджмент включає в себе не лише знання про методики втручання, а й навички розробки індивідуального плану реабілітації, взаємодії з пацієнтом і командою, моніторингу динаміки функціонального стану.</p> <p>Дисципліна формує цілісне уявлення про стратегії ведення пацієнтів із хронічною патологією на різних етапах – від амбулаторного спостереження до тривалої підтримувальної терапії в умовах громади. У межах дисципліни розглядаються міжнародні рекомендації, інтеграція менеджменту в систему доказової медицини, та роль фізичного терапевта як ключового координатора реабілітаційного процесу.</p> <p>Таким чином, ця дисципліна є невід'ємною частиною сучасної клініко-реабілітаційної практики та має особливу вагу для підготовки фахівців, здатних ефективно реагувати на глобальні виклики громадського здоров'я.</p>
<p>Мета, завдання та цілі вивчення дисципліни</p>	<p><i>Мета дисципліни</i></p> <p>Сформувати у здобувачів вищої освіти професійні знання, практичні навички та управлінські компетентності з ведення реабілітаційного процесу у пацієнтів із хронічними неспецифічними захворюваннями, орієнтуючись на сучасні міжнародні стандарти, принципи доказової медицини, біопсихосоціальної моделі та індивідуалізованого підходу, з урахуванням потреб населення постконфліктних територій,</p>

зокрема у процесах реінтеграції та відновлення деокупованого Криму.

Завдання дисципліни:

1. Надати знання щодо епідеміології, етіопатогенезу та клінічних особливостей хронічних неспецифічних захворювань, що потребують реабілітації.

2. Сформувати у здобувачів розуміння концепції клінічного реабілітаційного менеджменту, його структури, ключових етапів і відповідальності фахівця.

3. Навчити здійснювати клінічну оцінку функціонального стану пацієнтів, проводити скринінг ризиків, виявляти обмеження та визначати цілі втручання.

4. Ознайомити з принципами складання індивідуальної програми реабілітації (ІПР) та алгоритмами міждисциплінарної взаємодії.

5. Сприяти розвитку навичок ведення медичної документації, моніторингу ефективності та адаптації реабілітаційної програми.

6. Підвищити обізнаність щодо ролі фахівця у сфері громадського здоров'я, профілактики, тривалого спостереження та підтримки якості життя пацієнта.

Здобувач повинен знати:

- класифікацію, причини та клінічні характеристики найбільш поширених хронічних неспецифічних захворювань (опорно-рухового апарату, ССС, ЦНС, дихальної системи тощо);

- основи доказової медицини в реабілітації та актуальні міжнародні рекомендації (ICF, WHO Rehab 2030, NICE guidelines);

- принципи менеджменту хронічних станів: безперервність, мультидисциплінарність, орієнтація на пацієнта;

- етапи побудови індивідуальної програми реабілітації (ІПР) при хронічних станах.

Здобувач повинен вміти:

- здійснювати функціональну оцінку пацієнтів із хронічними патологіями за клінічними шкалами та інструментами;

- планувати та реалізовувати реабілітаційне втручання, враховуючи клінічний стан, цілі пацієнта, прогноз і соціальний контекст;

	<ul style="list-style-type: none"> - співпрацювати з мультидисциплінарною командою (лікарем, психологом, дієтологом, соціальним працівником); - проводити моніторинг ефективності реабілітаційних заходів, аналізувати динаміку стану та адаптувати програму втручання; - використовувати інструменти цифрової підтримки (телереабілітація, мобільні додатки, електронна документація).
Пререквізити	<p>Здобувач повинен мати такі знання, уміння та компетентності:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● володіння англійською професійною лексикою та здатність працювати з фаховою літературою й сучасними міжнародними клінічними рекомендаціями (<i>«Іноземна мова для ділового спілкування»</i>); ● сформовані навички планування й організації наукового дослідження, критичного аналізу наукових джерел, обґрунтування вибору методів дослідження у сфері фізичної терапії (<i>«Методологія і організація наукових досліджень у галузі»</i>); ● уміння застосовувати цифрові технології для збору, обробки та представлення медико-реабілітаційної інформації (<i>«Інформаційні технології у науковій діяльності з фізичної терапії»</i>); ● знання основ надання долікарської допомоги в ургентних та кризових ситуаціях, що є актуальними для супроводу пацієнтів із хронічною патологією (<i>«Долікарська допомога з основами тактичної медицини»</i>); ● клінічні знання щодо менеджменту реабілітації при ураженнях опорно-рухового апарату, травмах і політравмах (<i>«Клінічний реабілітаційний менеджмент при захворюваннях опорно-рухового апарату»</i>); ● розуміння особливостей реабілітаційної роботи з пацієнтами, що мають захворювання нервової системи, включно з порушеннями хронічного перебігу (<i>«Клінічний реабілітаційний менеджмент при захворюваннях нервової системи»</i>).
Постреквізити	<p>Засвоєні знання та навички стануть основою для:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● формування системного розуміння громадського здоров'я та розробки стратегій профілактики і соціальної підтримки пацієнтів із хронічними захворюваннями (<i>«Громадське здоров'я та загальні питання соціальної реабілітації»</i>);

	<ul style="list-style-type: none"> ● опанування сучасних технологій фізичної терапії, що застосовуються у складних клінічних випадках в акушерстві, гінекології, хірургії та педіатрії («Сучасні технології фізичної терапії в хірургії, акушерстві і гінекології та педіатрії»); ● успішної підготовки до складання ЄДКІ, з урахуванням комплексного підходу до хронічних станів та індивідуалізованої терапії; ● написання та захисту кваліфікаційної роботи магістра, з можливістю дослідження аспектів клінічного менеджменту хронічної патології, оцінки ефективності реабілітаційних втручань та обґрунтування практичних рекомендацій.
<p>Формат проведення дисципліни</p>	<p>Вивчення навчальної дисципліни здійснюється у змішаному форматі з використанням сучасних освітніх технологій, інтерактивних методів навчання та цифрових інструментів.</p> <p>У звичайному режимі передбачено використання таких форм та методів: інтерактивні лекції з елементами дискусії, практичні заняття з аналізу клінічних кейсів, робота в малих групах, рольові ігри, тренінги, презентації, вирішення ситуативних завдань, самостійна робота з джерелами.</p> <p>У дистанційному режимі навчання організовується через віртуальне навчальне середовище Google Classroom. Лекційні та практичні заняття проводяться з використанням платформ електронної комунікації Zoom або Google Meet. Поточна комунікація із викладачем здійснюється через Viber та WhatsApp.</p> <p>Такий формат сприяє активізації навчально-пізнавальної діяльності здобувачів, розвитку їх критичного мислення, комунікаційних навичок і професійних компетентностей.</p>

4. ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ЯКІ НАБУВАЮТЬ ЗДОБУВАЧІ ВИЩОЇ ОСВІТИ ПРИ ВИВЧЕННІ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати автономно та у мультидисциплінарному контексті складні спеціалізовані задачі та проблеми, пов'язані з порушенням рухових та поєднаних з ними функцій, які забезпечують активність та участь особи; провадити практичну, адміністративну, наукову, інноваційну та освітню діяльність у фізичній терапії.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 01. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК 02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 04. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 06. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

Спеціальні компетентності (СК):

СК 02. Здатність розуміти клінічний діагноз пацієнта/ клієнта, перебіг захворювання і тактику лікування.

СК 03. Здатність безпечно та ефективно обстежувати та оцінювати осіб різних вікових, нозологічних та професійних груп з обмеженнями повсякденного функціонування, із складною прогресуючою та мультисистемною патологією, визначати фізичний розвиток та фізичний стан для прийняття науково-обґрунтованих клінічних рішень.

СК 04. Здатність враховувати потреби пацієнта/клієнта, прогнозувати результати фізичної терапії, встановлювати пацієнтоорієнтовані довгострокові та короткострокові цілі, формулювати завдання, розробляти, обговорювати та пояснювати програму фізичної терапії, або компоненти індивідуального реабілітаційного плану, які стосуються фізичної терапії.

СК 06. Здатність провадити професійну діяльність в реабілітаційних закладах, відділеннях, підрозділах, а також у територіальних громадах, у складі мультидисциплінарної реабілітаційної команди або самостійно, співпрацюючи з іншими працівниками охорони здоров'я та зацікавленими особами.

СК 07. Здатність планувати, контролювати терапевтичне заняття, хід виконання програми фізичної терапії, аналізувати та інтерпретувати результати втручання, вносити корективи до розробленої програми чи компонентів індивідуального реабілітаційного плану, маршруту пацієнта.

СК 08. Здатність ефективно здійснювати професійну комунікацію, зокрема вести документацію різних аспектів фізичної терапії згідно вимог чинного законодавства, надавати підзвітні послуги.

СК 09. Здатність провадити наукові дослідження у сфері фізичної терапії, використовувати й поширювати найкращі наявні докази у професійній та викладацькій діяльності, для поліпшення якості послуг фізичної терапії та освіти.

СК 10. Здатність організовувати складні робочі процеси, взаємодіяти з адміністративними та управлінськими структурами з метою інформування, розробки та/або впровадження відповідної політики і стратегій в галузі охорони здоров'я, сприяти розвитку послуг, спрямованих на задоволення потреб суспільства.

СК 11. Здатність здійснювати рефлексивну професійну діяльність, самоаналіз та безперервний професійний розвиток.

5. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ВІДПОВІДНО ДО ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Програмні результати навчання (РН):

- ПРН 01. Застосовувати біопсихосоціальну модель обмежень життєдіяльності у професійній діяльності, аналізувати медичні, соціальні та особистісні проблеми пацієнта/клієнта.
- ПРН 02. Дотримуватись юридичних та етичних вимог, провадити діяльність з інформованої згоди пацієнта/клієнта.
- ПРН 03. Уміти вибирати і аналізувати інформацію про стан пацієнта.
- ПРН 04. Оцінювати, обговорювати та застосовувати результати наукових досліджень у клінічній, науковій, освітній та адміністративній діяльності.
- ПРН 05. Проводили опитування (суб'єктивне обстеження) пацієнта/клієнта для визначення потреб, порушень функції, активності та участі.
- ПРН 06. Визначати рівень психомоторного та фізичного розвитку людини, її фізичний стан, виконувати об'єктивне обстеження пацієнтів/клієнтів різних нозологічних груп, зокрема при складній, прогресуючій і мультисистемній патології, використовуючи відповідний валідний інформативний інструментарій.
- ПРН 07. Демонструвати здатність до пацієнтоорієнтованої практичної діяльності за узгодженням із пацієнтом/клієнтом, його родиною/опікунами, членами мультидисциплінарної команди.
- ПРН 08. Ефективно комунікувати з пацієнтом/клієнтом, встановлювати прямий та зворотній зв'язок для створення та підтримки терапевтичного альянсу.
- ПРН 09. Прогнозувати результати фізичної терапії пацієнтів/клієнтів різних вікових та нозологічних груп, при складній прогресуючій та мультисистемній патології.
- ПРН 10. Визначати наявні ресурси фізичної терапії, встановлювати мету, цілі та завдання втручання.
- ПРН 11. Створювати програму фізичної терапії пацієнтів/клієнтів різного віку, зокрема зі складними патологічними процесами та порушеннями окремо, або як частину індивідуального реабілітаційного плану.
- ПРН 12. Реалізовувати програму фізичної терапії окремо, або як частину індивідуального реабілітаційного плану, відповідно до наявних ресурсів.
- ПРН 13. Контролювати тривалість та інтенсивність терапевтичних заходів в межах програми фізичної терапії та окремих занять.
- ПРН 14. Коректувати перебіг виконання програми фізичної терапії на основі аналізу запланованих та досягнутих результатів та динаміки стану пацієнта.
- ПРН 15. Визначати межі професійної діяльності та їх дотримуватися, провадити практичну діяльність автономно, бути відповідальним за їх наслідки перед суспільством та іншими фахівцями.
- ПРН 16. Вести документацію різних аспектів фізичної терапії згідно вимог чинного законодавства.
- ПРН 17. Взаємодіяти з адміністративними та управлінськими структурами, інформаційними ресурсами з метою адвокації професії, впливу на політики та

стратегії розвитку фізичної терапії, що спрямовані на задоволення потреб окремих осіб та громади в Україні.

ПРН 18. Ефективно використовувати наявні та залучати додаткові ресурси і технології для забезпечення якості послуг.

ПРН 19. Викладати спеціалізовані навчальні дисципліни у закладах вищої освіти, брати участь в реалізації освітніх програм як клінічний керівник/методист/супервизор навчальних практик.

ПРН 20. Планувати та здійснювати особистий професійний розвиток, сприяти професійному розвитку колег.

ПРН 21. Планувати і виконувати наукові і прикладні дослідження у сфері фізичної терапії, висувати і перевіряти гіпотези, обирати методика та інструменти досліджень, аналізувати їх результати, обґрунтовувати висновки.

6. Тематика та зміст навчальної дисципліни

Назва розділу, теми, перелік основних питань	Вид навчального заняття	Форми і методи контролю знань	Кількість годин
Розділ 1. Фізична терапія при неінфекційних захворюваннях серцево-судинної системи			
Тема 1. Ішемічна хвороба серця (ІХС), інфаркт міокарда, кардіореабілітація Перелік основних питань: 1. Етіологія та патогенез ІХС. 2. Клінічна картина і класифікація ІХС, типи інфаркту міокарда. 3. Етапи кардіореабілітації: світовий та український досвід. 4. Особливості питного та харчового режиму при ІХС. Алгоритм розробки програми фізичної терапії.	Лекція, семінарське заняття, самостійна робота	Усне опитування, тести, розбір кейсів	2/2/8
Тема 2. Ішемічний інсульт, фізична терапія Перелік основних питань: 1. Причини, патогенез та типи ішемічного інсульту. 2. Клінічні прояви, ускладнення та наслідки.	Семінарське заняття, самостійна робота	аналіз клінічного випадку	2/12

<p>3. Етапи КРМ після інсульту: в Україні та за кордоном.</p> <p>4. Міжнародні рекомендації (ВОЗ, Канада).</p> <p>5. Фізична терапія при інсульті, розробка індивідуального плану.</p>			
<p>Тема 3. Гіпертонічна хвороба, атеросклероз</p> <p>Перелік основних питань:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Етіопатогенез та клінічні ознаки гіпертонічної хвороби. 2. Причини та перебіг атеросклерозу. 3. Комплексна реабілітація пацієнтів із ССЗ. 4. Профілактика загострень. 5. Алгоритм створення програми ФТ при ГХ та атеросклерозі. 	<p>Лекція, семінарське заняття, практичне заняття, самостійна робота</p>	<p>Презентація, тестування</p>	<p>2/2/2/8</p>
<p>Розділ 2. Легенева реабілітація при обструктивних захворюваннях легень</p>			
<p>Тема 4. Хронічні неспецифічні захворювання легень</p> <p>Перелік основних питань:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Етіологія та патогенез ХНЗЛ (бронхіт, бронхоектази, абсцеси). 2. Клінічні та об'єктивні симптоми. 3. Стадії перебігу та наслідки. 4. Етапи легеневої реабілітації. 5. Розробка програми фізичної терапії. 	<p>Лекція, семінарське заняття, практичне заняття, самостійна робота</p>	<p>Усне опитування, міні-есе</p>	<p>2/2/2/8</p>
<p>Тема 5. Хронічна обструктивна хвороба легень (ХОЗЛ)</p> <p>Перелік основних питань:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Етіологія, патогенез та симптоми ХОЗЛ. 2. Класифікація захворювання і його загострень. 3. Методи фізичної терапії при ХОЗЛ. 4. Реабілітація дихання та витривалості. 	<p>Семінарське заняття, практичне заняття, самостійна робота</p>	<p>Тестування, робота в парах</p>	<p>2/2/10</p>

5. Алгоритм програми ФТ та оцінка ефективності.			
<p>Тема 6. Бронхіальна астма</p> <p>Перелік основних питань:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Причини, стадії, класифікація бронхіальної астми. 2. Фактори ризику і механізм бронхіальної обструкції. 3. Реабілітація дихальної функції. 4. Сучасні підходи до ФТ при БА. 5. Розробка та адаптація програми ФТ. 	Семінарське заняття, самостійна робота	Презентація, самостійна робота	2/12
Розділ 3. Захворювання обміну речовин і метаболічний синдром			
<p>Тема 7. Цукровий діабет</p> <p>Перелік основних питань:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Типи, причини та патогенез цукрового діабету. 2. Рання діагностика, ускладнення та профілактика. 3. Роль фізичної активності в менеджменті ЦД. 4. Етапи КРМ при ЦД 1 і 2 типу. 5. Розробка індивідуальної програми ФТ. 	Лекція, семінарське заняття, самостійна робота	Тестування, аналіз індивідуальної програми	2/2/10
<p>Тема 8. Ожиріння</p> <p>Перелік основних питань:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Етіологія, класифікація та клінічні ознаки ожиріння. 2. Сучасна стратегія профілактики ожиріння. 3. Морфофункціональні особливості пацієнтів з надмірною вагою. 4. Оцінка ефективності програм ФТ. 5. Формування мотивації та здорового способу життя. 	Практичне заняття, самостійна робота	Реферат, усна відповідь	2/10
<p>Тема 9. Метаболічний синдром</p> <p>Перелік основних питань:</p>	Практичне заняття, самостійна робота	Тест, аналітичний огляд	2/12

<ol style="list-style-type: none"> 1. Патогенез, клінічні ознаки та ускладнення метаболічного синдрому. 2. Взаємозв'язок між МС, ожирінням і ЦД. 3. Принципи профілактики. 4. Фізична терапія: цілі, методи, моніторинг. 5. Створення довгострокової програми реабілітації. 			
Розділ 4. Онкологічні захворювання			
<p>Тема 10. Основи онкорекреації</p> <p>Перелік основних питань:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Діагностика та перебіг онкопатологій. 2. Стадії лікування онкохворих. 3. Цілі фізичної терапії в онкології. 4. Вибір засобів ФТ залежно від стадії хвороби. 5. Побудова індивідуального алгоритму КРМ. 	Лекція, практичне заняття, самостійна робота	Тести, обговорення	2/2/8
<p>Тема 11. Реабілітація при злоякісних пухлинах</p> <p>Перелік основних питань:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості ФТ та ерготерапії при хіміотерапії / променевої терапії. 2. Визначення протипоказань та адаптивних навантажень. 3. Робота в команді: фізіотерапевт, онколог, психолог. 4. Оцінка результатів реабілітації. 5. Психосоціальний супровід пацієнтів. 	Лекція, практичне заняття, самостійна робота	Кейсовий метод, презентація	2/2/8
<p>Тема 12. Корекція психоемоційного стану онкопацієнтів</p> <p>Перелік основних питань:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основи психологічного супроводу при онкології. 2. Психоемоційні реакції на діагноз і лікування. 	Практичне заняття, самостійна робота	Есе, рольові ігри	2/10

<p>3. Роль фізичного терапевта у підтримці пацієнта.</p> <p>4. Способи зниження тривожності та стресу.</p> <p>5. Інтеграція реабілітації з психотерапією.</p>			
Розділ 5. Неспецифічні запальні захворювання суглобів			
<p>Тема 13. Клініка та діагностика запальних артритів</p> <p>Перелік основних питань:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості перебігу РА, ПА, подагри, анкілозивного спондилоартриту. 2. Методи діагностики та клінічна класифікація. 3. Симптоматика та системні ускладнення. 4. Етапи медикаментозного та немедикаментозного лікування. 5. Значення ранньої реабілітації в покращенні прогнозу. 	<p>Лекція, практичне заняття, самостійна робота</p>	<p>Тести, реферат</p>	<p>2/2/8</p>
<p>Тема 14. Фізична реабілітація при артритах</p> <p>Перелік основних питань:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Специфіка застосування ФТ при кожному типі артриту. 2. Вибір вправ і адаптивних засобів у залежності від стадії. 3. Створення індивідуального плану ФТ. 4. Контроль ефективності і зміна тактики. 5. Особливості мультидисциплінарного підходу. 	<p>Практичне заняття, самостійна робота</p>	<p>Аналіз випадку, усне опитування</p>	<p>2/8</p>

У процесі вивчення дисципліни «Клінічний реабілітаційний менеджмент при хронічних неспецифічних захворюваннях сучасності» здобувачі освіти розвивають такі Soft Skills: комунікативні навички у взаємодії з пацієнтами з хронічними захворюваннями; формування довіри та підтримка мотивації пацієнта до реабілітації; критичне

мислення та прийняття рішень в умовах багатфакторності клінічного випадку; навички роботи у мультидисциплінарній команді; адаптивність та гнучкість при побудові індивідуальної реабілітаційної програми; лідерство, організація та управління процесом реабілітації; відповідальність за довготривалу взаємодію та супровід пацієнтів; стресостійкість та вміння працювати у тривалому реабілітаційному процесі; вміння знаходити інноваційні рішення для покращення якості життя пацієнтів; емпатія, психологічна підтримка та навички консультування.

7. Індивідуальні завдання для дисципліни

У рамках вивчення дисципліни здобувачі вищої освіти виконують індивідуальні завдання, спрямовані на поглиблення теоретичних знань, розвиток аналітичного мислення, дослідницьких та практичних навичок.

Назва індивідуального завдання	Обсяг	Коротка характеристика змісту та вимоги до виконання	Критерії оцінювання
Реферат на тему за вибором (із переліку, запропонованого викладачем)	8–10 сторінок	Аналітичний виклад сучасних підходів до реабілітації при хронічних захворюваннях (серцево-судинних, респіраторних, метаболічних, опорно-рухового апарату). Обов'язкове використання не менше 10 джерел, зокрема англомовних.	Відповідність темі, логіка викладу, аналіз джерел, грамотність
Переклад наукової статті (англ→укр)	4–6 сторінок	Переклад сучасної наукової публікації з галузі клінічної реабілітації. Обов'язкова подача глосарію з фаховими термінами.	Якість перекладу, точність термінології, повнота змісту
Аналітичний огляд клінічного випадку	5–7 сторінок	Опис реального або змодельованого випадку (на вибір студента або викладача), аналіз реабілітаційної тактики, ефективності втручань, формулювання висновків.	Повнота аналізу, обґрунтованість висновків, структура
Есе «Сучасні виклики клінічного реабілітаційного менеджменту»	до 2 сторінок	Критичне осмислення проблем і перспектив розвитку реабілітації в умовах війни, демографічних змін, цифровізації.	Аргументованість позиції, глибина роздумів, грамотність
Презентація на обрану тему	10–12 слайдів	Мультимедійна презентація з доповіддю (5–7 хв.) на одну з тем дисципліни або за результатами виконання індивідуального	Змістовність, структура, дизайн, навички презентування

		завдання.	
Аналіз проблемної ситуації (case study)	3–5 сторінок	Розгляд клінічної або управлінської ситуації (надається викладачем), визначення проблем, пропозиції щодо вирішення, прогноз.	Здатність до застосування знань, логіка мислення, креативність
Підготовка до участі у студентській конференції (стаття або тези)	2–4 сторінки	Розробка короткої доповіді або тез на конференцію з теми дисципліни, з дотриманням наукового стилю та оформлення.	Актуальність, науковість, оформлення, оригінальність

Метод	Приклад використання
Рольова гра	Пацієнт – терапевт – сім'я
Клінічний кейс	Описати варіанти дій і обґрунтувати вибір
Рефлексивне есе	«Мій досвід роботи з тривожним пацієнтом»
Робота в групі	Створення ІПР або дорожньої карти реабілітації
Відеоаналіз	Оцінка невербальної комунікації

8. Технічне та програмне забезпечення (обладнання)

Для забезпечення ефективного навчального процесу здобувачам вищої освіти необхідно мати доступ до технічних засобів та програмного забезпечення, які використовуються як у звичайному, так і в дистанційному режимі навчання.

У звичайному режимі навчання використовується:

- **навчальне середовище Google Classroom** – для доступу до навчальних матеріалів, виконання завдань, тестування, обговорень, перегляду оцінок;
- **ноутбук, персональний комп'ютер або мобільний пристрій** з доступом до Інтернету – для виконання домашніх і самостійних завдань, пошуку інформації, підготовки презентацій.

У дистанційному режимі додатково необхідно:

- приєднання до програм **Zoom** або **Google Meet** – для участі в лекційних та практичних заняттях у форматі відеоконференцій;
- **стабільний доступ до Інтернету**, за який відповідає здобувач.

Необхідне обладнання:

- комп'ютер або ноутбук з мікрофоном і камерою;
- планшет або смартфон (додатково);
- навушники (за потреби);
- доступ до принтера або сканера (для подачі письмових робіт у разі потреби).

Програмне забезпечення:

- Google Classroom, Zoom, Google Meet;
- Google Диск, Google Документи, Google Таблиці, Google Презентації;

- Microsoft Office (Word, Excel, PowerPoint);
- PDF Reader;
- Браузер Google Chrome.

Ці технічні засоби й програми забезпечують виконання всіх форм навчальної діяльності, зокрема комунікації з викладачем, участі в опитуваннях, проходження тестування, підготовки та подачі індивідуальних завдань.

9. Політики дисципліни

Академічна доброчесність

Усі індивідуальні завдання повинні бути самостійними, унікальними та відповідати академічним стандартам. Використання сторонніх джерел без посилань вважається плагіатом. Плагіат понад 20% призводить до анулювання завдання. Списування, використання електронних підказок під час тестування чи контрольних заходів заборонено.

Етика та поведінка на заняттях

Толерантність та доброзичливість у спілкуванні з викладачами та одногрупниками. Дотримання норм професійної етики під час симуляційних вправ. Заборонено користуватися мобільними пристроями без дозволу викладача.

Відвідування занять

Відвідування лекцій, практичних занять та тренінгів є обов'язковим. Пропущене заняття має бути відпрацьоване відповідно до графіка консультацій. Дедлайни та відпрацювання Завдання повинні бути здані у встановлені терміни. Прострочення дедлайну без поважної причини призводить до зниження оцінки на 10%. Перескладання можливо лише у випадках, передбачених нормативними документами університету.

Система оцінювання

Критерії оцінювання роботи на семінарських заняттях

Бали	Характеристика діяльності здобувача
2	Здобувач демонструє глибоке розуміння теми, використовує фахову термінологію, активний у дискусії, наводить приклади з доказової медицини.
1	Здобувач володіє матеріалом на базовому рівні, відповідь потребує навідних запитань викладача, присутні незначні помилки в логіці викладу.

Критерії оцінювання практичних занять (ситуаційних кейсів)

Бали	Характеристика діяльності здобувача (виконання кейсу)
4	Самостійне та безпомилкове розв'язання клінічного кейсу. Вірне встановлення реабілітаційного діагнозу та розробка повного плану менеджменту.
3	Правильне рішення кейсу з незначними методичними помилками, які не впливають на

	безпеку та ефективність реабілітації.
2	Рішення кейсу потребує значної допомоги викладача; помилки у виборі засобів фізичної терапії або оцінці стану за МКФ.
1	Робота виконана частково, знання алгоритмів менеджменту фрагментарні, допущені суттєві помилки в документуванні.

Критерії оцінювання індивідуального завдання (презентація, реферат)

Бали	Критерії оцінювання
9–10	Високий рівень: Тема розкрита повністю на основі сучасних доказових джерел (PubMed, Cochrane). Презентація має логічну структуру, якісний дизайн та супроводжується впевненою доповіддю. Дотримано правил академічної доброчесності.
7–8	Достатній рівень: Тема розкрита, використано рекомендовану літературу. Доповідь зрозуміла, але відповіді на додаткові запитання не зовсім вичерпні або є незначні зауваження до оформлення списку джерел.
5–6	Середній рівень: Робота має реферативний характер (переказ підручника), без власного аналізу. Оформлення презентації/реферату містить технічні помилки.
1–4	Низький рівень: Матеріал застарілий або не відповідає темі. Робота виконана неохайно, структура логічно не витримана.

Екзамен проводиться у письмовій або комбінованій формі. Екзаменаційний білет складається з трьох блоків питань:

1. Теоретичне питання (методологія та основи менеджменту) — 10 балів.
2. Спеціалізоване питання (конкретна патологія ХНЗ для ОК 9) — 10 балів.
3. Практичне (ситуаційне) завдання (розробка плану реабілітації за МКФ) — 20 балів.

Деталізація оцінювання частин білета:

Частина білета	Бали	Критерії оцінювання
Теоретичні питання (1 та 2)	18–20	Глибоке знання матеріалу, логічний виклад, вільне володіння термінологією, посилання на сучасні міжнародні протоколи та настанови.
	15–17	Повна відповідь, але з незначними неточностями у другорядних деталях або термінології.
	12–14	Дано правильні відповіді, але виклад має реферативний характер, без аналітичного складника.
	1–11	Відповідь фрагментарна, містить суттєві помилки або не розкриває суті питання.
Практичне завдання (кейс)	18–20	Ідеально вибудована стратегія менеджменту: чіткі SMART-цілі, обґрунтований вибір методів ФТ, врахування протипоказань та критеріїв прогресії.
	14–17	Кейс розв'язано вірно, але план реабілітації потребує уточнення щодо дозування навантажень або термінів етапів.
	10–13	Загальний напрямок реабілітації вказано правильно, але допущені помилки в оцінці стану за доменами МКФ.
	1–9	План втручань не відповідає клінічній картині або містить небезпечні для пацієнта рекомендації.

Підсумкова таблиця розподілу балів

Види навчальної роботи	Кількість одиниць	Макс. балів за одиницю	Сумарна кількість балів
Поточний контроль:			60
Робота на семінарських заняттях	7	2	14
Виконання практичних робіт (кейси)	5	4	20
Індивідуальне завдання (презентація/реферат)	1	10	10
Модульна контрольна робота	2	16	16
Екзамен			40
Усього за дисципліну			100

Співвідношення шкал оцінювання

Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ECTS
		для екзамену	для заліку	
A	90-100	Відмінно	Зараховано	Відмінно – відмінний рівень знань(умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	80-89	Добре		Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-79	Задовільно		Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74			Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68			Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	30-59	Незадовільно (з можливістю повторного складання)	Незараховано	Незадовільно – потрібно додатково працювати для отримання позитивної оцінки
F	1-29	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)		Незадовільно – необхідно серйозна подальша робота з повторним вивченням курсу

Рекомендовані джерела інформації

1. Основна література

1. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 16.11.2022 № 2083 "Про затвердження Порядку організації надання реабілітаційної допомоги на реабілітаційних маршрутах" . <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1516-22#Text>

2. Жарова І. О. Фізична реабілітація при первинному екзогенно-конституціональному ожирінні у підлітків : монографія. К. : Самміт-книга, 2015. 312 с.
3. WHO. Rehabilitation in health systems: guide for action. – Geneva: World Health Organization, 2017.
4. Шитіков Т.О. Фізична реабілітація осіб з віддаленими наслідками травм черепа засобами мануальної терапії. – Дніпро, 2020 – 66 с.
5. Туманська Н. В., Барська К. С., Скринченко С. В. Рентгенологічні методи дослідження: навчальний посібник для студентів. – Запоріжжя : [ЗДМУ], 2016. – 82 с.

2. Додаткова література

1. Васильєва Т. І. Соціальна реабілітація при хронічних захворюваннях. – Київ: Центр учбової літератури, 2020.
2. Karges J. R. Rehabilitation Oncology. – Springer, 2021.
3. Семігіна Т. В. Громадське здоров'я та хронічні неінфекційні захворювання. – Київ: Академія, 2021.
4. Сіньова І. А. Реабілітація пацієнтів з ревматичними захворюваннями. – К.: Слово, 2020.
5. Лущик У.Б., Бабій І.П. Інноваційні технології збереження життя у важкохворих: від коми до відновлення свідомості. Книга 2: Довготривала медична мультидисциплінарна нейрореабілітація важкохворих: Етап 1. Доказові технології лікувального менеджменту для відновлення свідомості. – К: ТОВ «Видавничий будинок «Аванпост-Прим», 2025 – 191 с.
6. WHO Europe. Toolkit for rehabilitation at primary health care level. – 2022.
7. Богдановська Н.В. Фізична реабілітація хворих різних нозологічних форм. Навчальний посібник. Запоріжжя, 2011. 314с.

3. Інтернет-ресурси

1. World Health Organization (WHO) – Rehabilitation <https://www.who.int/health-topics/rehabilitation>
Офіційна сторінка ВООЗ, присвячена темі реабілітації, містить сучасні підходи, клінічні настанови та політики.
2. PubMed <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/>
Наукова база даних медичних та біомедичних публікацій, де можна знайти статті з тем дисципліни.
3. Physiopedia <https://www.physio-pedia.com/>
Освітній ресурс для фахівців з фізичної терапії. Містить опис захворювань, методів реабілітації, клінічних протоколів.
4. National Institutes of Health (NIH) – MedlinePlus: Rehabilitation <https://medlineplus.gov/rehabilitation.html>

Популяризований ресурс із науково-практичною інформацією про методи реабілітації, доступний широкому колу користувачів.

5. Cochrane Library <https://www.cochranelibrary.com/>

База даних систематичних оглядів доказової медицини, в т.ч. з питань ефективності реабілітаційних втручань.

6. ScienceDirect <https://www.sciencedirect.com/>

Платформа з великою кількістю наукових статей у сфері клінічної медицини, ортопедії, фізичної терапії.

7. Ukrainian Association of Physical Therapy (UAPT) <https://uapt.org.ua/>

Національний ресурс, присвячений розвитку фізичної терапії в Україні: стандарти, новини, події, методичні матеріали.

8. World Health Organization. Global strategy on diet, physical activity and health: obesity and overweight, 2004. – Access mode: <http://www.who.int/dietphysicalactivity/publications/facts/obesity/en/Accesssed>.

9. World Health Organization. Obesity and overweight. 2011. – Access mode: <http://www.who.int/mediacentre/factsheets/fs311/en/index.html>.

10. World Health Organization: prevention and managing the global epidemic of obesity : report of the WHO Consultation on Obesity. – WHO, 1997.